ΕΤΟΣ ΙΔ'. Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 11 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1901 Ἀριθ. 651

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ. χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
27 Ὁδὸς Πανεπιστημίου 27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π.μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ΟΚΤΩ ἡμερῶν.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν
καὶ παρὰ τοῖς Βιβλιοπωλείοις Βίλμπεργ καὶ «Ἑστίας»

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη παρελθόντων ἐτῶν εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ.

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ Βιλελμίνα (ὑπὸ κυρίας Ἀλφόνσου Δωδέ). — Ὁ αἰὼν τῶν παιδιῶν (ὑπὸ ***). — Ἡ Μάγισσα (ὑπὸ Μάϊας). — Γυναῖκες ἰατροὶ ἐν Ἀγγλίᾳ (ὑπὸ κ. Haryett Fontanges. — Ἡ αἴθουσα τῆς κ. Στάελ (κατὰ τὸν Λαμαρτῖνον, ὑπὸ κ. Ἑλένης Γεωργιάδου.— Ἡ Μάννα (ἐκ τῶν τοῦ Καρκασίτσα) Εἰδοποιήσεις. Ἐπιφυλλίς: Συνταγαί. Ἓν θαῦμα (ὑπὸ δος Μαρίας Πινέλη).

Η ΒΙΛΕΛΜΙΝΑ

Ἰδοὺ περίπου τρία ἔτη, ἀφότου ἐπεσκέφθην τὴν Χάγην. Ἐξηρχόμεθα ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ Δάσους, οἰκογενειακήν, ἀγροτικὴν καὶ βασιλικὴν συγχρόνως, ἓν εἶδος Ὁλλανδικοῦ *Τριανόν*, ὅπως ἡ Χάγη εἶναι ἓν εἶδος Βερσαλλιῶν, μὲ λεωφόρους πολὺ εὐρείας διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων, μὲ θαλασσίας διώρυγας ἡσύχους, μὲ μεγάλα γηραιὰ δένδρα, μὲ πλατείας περιτριγυρισμένας ἀπὸ νερόν, ὡς ἐκείνην, εἰς ἣν ὑψοῦται τὸ ἄγαλμα τοῦ Σπινόζα, ὅστις ἔζησεν ἐκεῖ.

Ἐξηρχόμεθα ἀπὸ τὴν παλαιὰν κατοικίαν τῶν πριγκήπων τῆς Ὀράγγης, ὅπου ὁ Jordaens ἔχει διακοσμήσει μόνος μίαν ὁλόκληρον αἴθουσαν, καταστᾶσαν μίαν ἀπὸ τὰς Ὁλλανδικὰς δόξας. Ἡ αἴθουσα αὐτὴ εἶναι κρᾶμα τέχνης τοῦ XVIII αἰῶνος καὶ τῆς κοσμητικῆς τῆς Κίνας καὶ Ἰαπωνίας μὲ τὰ μαλακὰ καὶ θωπευτικά της χρώματα τὰ ὁλοφώτεινα μεταξωτά της, καὶ τὴν θαυμασίως φωτεινὴν ξυλογλυπτικὴν τῶν τοίχων.

Μόλις εὑρέθημεν εἰς μίαν πλατεῖαν δενδροστοιχίαν τοῦ δάσους καὶ ἡ ἅμαξά μας διεσταυρώθη μὲ ἓν λαντώ, χωρὶς ἀκολουθίαν καὶ πομπὴν καμμίαν εἰς τὸ ὁποῖον ἐκάθηντο δύο γυναῖκες διαφόρου ἡλικίας, ἡ μία παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς ἄλλης. Ἦτο ἡ βασιλομήτωρ καὶ ἡ βασίλισσα τῆς Ὁλλανδίας Βιλελμίνα, λάμπουσα ἀπὸ καλλονὴν ὑγείας, καλλονὴν τῶν βορείων λαῶν. Ἐνδυμένη ἁπλούστατα μὲ στακτὶ καστόρινον καπέλλον καὶ ἐντελῆ νεανικὴν ἐνδυμασίαν, ἐξ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι οὐδὲν ἀφαιροῦν ἀπὸ τὴν φυσικὴν γοητείαν, ἡ ὁποία στολίζει καὶ αὐτὴν τὴν περιβολήν,

Ἦτο νεωτάτη τότε, μόλις δέκα ἑπτὰ ἐτῶν, καὶ ὅλον τὸ ἀφελὲς μεγαλεῖόν της συνεκεντρώνετο εἰς τὰ μάτια της τὰ ἤδη σοβαρά, τὰ μάτια αὐτὰ τῶν παιδιῶν τῶν συνειθισμένων εἰς τὸ σέβας ὅλων καὶ τὰ ὁποῖα φαίνονται ἐμβαθύνοντα εἰς αἰσθήματα πρώρα καὶ ἀνώτερα διὰ τὴν μόλις ἀναπτυσσομένην κρίσιν των.

Τὰ ἴδια μάτια, ἂν καὶ διαφόρου χρώματος, τὰ εἶχα ἰδεῖ ζωγραφισμένα ἀπὸ τὸν Velasquez εἰς τὰς βασιλικὰς πριγκιπήσσας τῆς Ὁλλανδίας, τὰ εἶχα ἰδεῖ εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Λουδοβίκου XV, ὅταν ἦτο τὸ πολυαγαπημένο παιδὶ τοῦ τόπου, τὰ εἶχα ἰδεῖ καὶ εἰς τὸν Γουλιέλμον II.

Ἡ νέα βασίλισσα ἐπέρασεν ἀπ' ἐμπρός μας ὡς ὀπτασία ἀνοίξεως, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰς προκιωνίους φηγοὺς τοῦ δάσους, τῶν ὁποίων οἱ κλάδοι ἦσαν γυμνοὶ ἀκόμη, ἂν καὶ Ἀπρίλιος, ἐν ᾧ τὸ ἔδαφος ἐξετείνετο μὲ τὴν πυκνοστρωμένην δροσερὰν χλόην του καὶ τὰς μυριάδας τῶν μικρῶν ὡς κωδωνίσκων λευκῶν καλύκων, οἱ ὁποῖοι πρῶτοι ἀψηφοῦν τὸ λυώσιμον τῶν πάγων εἰς τὰ βόρεια κλίματα.

Πολλάκις εἶδα καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσάν της καὶ εἰς τὰς ἐπισήμους ἁμάξας της τὴν βασιλικὴν νεάνιδα, συνοδευομένην πάντοτε ἀπὸ τὴν μητέρα της καὶ περιφρουρημένην ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ της. Εἰς τὰς ὑαλίνους προθήκας τῶν φωτογραφείων τὴν ἔβλεπα μὲ τὸ ἐθνικὸν ἔνδυμα, τὴν ντανταλωτὴν σκουφέταν, στηριζομένην μὲ τὸ χρυσοῦν διάδημα, μὲ τὸ κορσελὲ ἀναδεικνύον ὡραιότερον τὸν γυμνὸν λαιμόν, μὲ τὴν ἀφρώδη ἐμπροσθέλαν, πίπτουσαν ἐπάνω εἰς τὸ κόκκινον φόρεμα. Τὴν ἔβλεπα ἀκόμη κάθε στιγμὴν ἐπάνω εἰς τὰ ἀργυρᾶ νομίσματα ὡς μικρὰν λαξευτὴν καμέαν μὲ τὴν ἴσιαν χωρίστραν της εἰς τὸ μέσον τοῦ μετώπου, μὲ τὰ μαλάκια της ἐλεύθερα ὡς παίζοντος παιδίου.

Ἡ εἰκών της λοιπὸν μοῦ μένει καλὰ ἐντυπωμένη εἰς τὴν μνήμην, τόσον νέα εἰς τὴν ζωήν, ἀλλὰ καὶ ἀχώριστος ἀπὸ τὴν τόσον γηραιὰν χώραν της, τὴν ἐναλλὰξ ἔνδοξον, ἐπαναστατικήν, ἐμπορικήν, ἀλλὰ πάντοτε χώραν τῆς τάξεως καὶ τῶν ἐθνικῶν της παραδόσεων. Τὸ πρόσωπον τῆς νέας αὐτῆς βασιλίσσης συγχέεται εἰς τὴν ἀντίληψίν μου μὲ τὴν ἀνάμνησιν τῶν ἀσυγκρίτων μουσείων τοῦ τόπου της, μὲ τὰς εἰκόνας τὰς πλέον οἰκείας καὶ ἀγαπημένας τῶν Ὁλλανδῶν, μὲ τὸ θέαμα τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς τοῦ σπιτιοῦ, τῆς χαρακτηριστικῆς αὐτῆς ζωῆς τῶν λαῶν, οὓς ἀποκλείουν οἱ πάγοι καὶ οἱ ὁποῖοι ἀρέσκονται εἰς τὴν ἠρεμίαν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος καὶ εἰς τὴν μελέτην ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς οἰκίας, τὴν ὁποίαν σιωπηλὸν μεγαλεῖον περιβάλλει πανταχόθεν. Τὴν συγχέει ἡ μνήμη μου μὲ τὸ θέαμα τῶν Συμβουλίων τοῦ Κράτους της, τῶν ὁποίων προεδρεύει μὲ τὴν θριαμβευτικὴν νεότητά της, ἐμπνέουσα, συμβουλεύουσα, γοητεύουσα, μὲ τὴν χάριν τῆς παιδικῆς ἀφελείας της, τοὺς γηραιοὺς συμβούλους, εἰς τὰς ψυχρὰς τῶν ὁποίων συζητήσεις αὐτὴ σκορπίζει ὀλίγον φῶς ἀνοίξεως, ὀλίγον θάλπος τοῦ ἡλίου τῆς νέας της ζωῆς.

Ἀλλὰ ἡ νεᾶνις ἔγινε σήμερον γυνή. Καὶ ἡ πατρίς της ἑώρτασε κατ' αὐτὰς ἀλησμονήτους τὰς ἑορτὰς τῶν εὐτυχισμένων γάμων της. Τὸ παλαιὸν καὶ τόσον μελαγχολικὸν παλάτι, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκατοίκησεν ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος καὶ τὸ ὁποῖον τόσον ἔφευγεν ἡ βασίλισσα Ὀρτενσία, τὸ παλάτι αὐτὸ ἔλαβε νέαν ζωὴν μὲ τὸ πέρασμα μόνον τῆς Βιλελμίνης, ἡ ὁποία τὸ ἐπότισεν ὅλο μὲ τὰ μύρα τῆς χαριτωμένης νεότητός της καὶ τὸ ἐστόλισε μὲ ὑακίνθους καὶ τολύπας, αἱ ὁποῖαι ἐστρώθη εἰς τοὺς δρόμους ἀκόμη ἕως τὸ Scheveningue καὶ κάτω μακρὰν ἕως τὴν ἀκτὴν τῆς Βορείου θαλάσσης, ἡ ὁποία συνδέει τὴν Ὁλλανδίαν μὲ τὰς μακρυνὰς ἀποικίας της.

Ἀπὸ μίαν τοιαύτην μακρυνὴν ἑστίαν ἀποικιακοῦ πολιτισμοῦ ἔρθασεν εἰς γενναῖος καὶ ἔνδοξος Πρόεδρος καὶ πρόπαππος πλέον πρὸς τὴν νεωτάτην τῆς Εὐρώπης ὅλης βασίλισσαν, κομίζων εὐχὰς καὶ δῶρα. Εἰς τοὺς σοβαροὺς καιρούς μας ὁ διάλογος αὐτὸς τοῦ παρελθόντος μὲ τὸ μέλλον, ἡ πολιτικὴ καὶ οἰκογενειακὴ αὐτὴ συνέντευξις, ἡ φωτιζομένη ὅλη ἀπὸ ἐλπίδας καὶ παραδείγματα φέρει τὸν τύπον παρουσιάσεως ἑνὸς ἐνδόξου προγόνου πρὸς τὸν σύζυγον τῆς βασιλίσσης Βιλελμίνης, τὸν μέγαν δοῦκα Ἑρρῖκον τοῦ Μεκλεμβούργου Σβέριν.

Καὶ τὸ δῶρον αὐτὸ ἀκόμη τοῦ Προέδρου Κροῦγερ εἶναι δῶρον οἰκογενειακῆς οἰκειότητος, ἐπιτετραμμένης εἰς τὴν μεγάλην ἡλικίαν καὶ εἰς τὴν δυστυχίαν. *Μία δακτυλήθρα.* Τὸ πλέον ταπεινὸν ἔμβλημα τῆς γυναικός, ἀλλὰ καὶ τὸ πλέον σημαντικὸν ἴσως μιᾶς βασιλίσσης, ἀφοῦ συμβολίζει τὴν ἐργασίαν, τὴν οἰκονομίαν, τὴν ἠρεμίαν τοῦ πνεύματος, τὴν ὑπομονήν, τὴν καρτερίαν. Συμβολίζει ἀκόμη τὴν ἀδελφότητα μιᾶς θριαμβευτικῆς βασιλίσσης πρὸς τὰς ταπεινὰς ἀσχολίας τῶν ὑπηκόων της, καὶ τὴν πρόθεσίν της νὰ μείνῃ γυνὴ εἰς τὰς ἐνδόξους, ἀλλὰ καὶ ἀκροσφαλεῖς βαθμίδας τοῦ θρόνου, εἰς τὰς ὁποίας ἀποφασίζεται ἡ εἰρήνη καὶ ὁ πόλεμος, ὡς πὸ οὐρανὸν εἰς τὸν ὁποῖον συχνὰ συνωθοῦνται καὶ κεραυνοί, τοὺς ὁποίους θὰ διασκεδάζουν αἱ φωτειναὶ ἀκτῖνες τῆς μετριοπαθοῦς καὶ συνετῆς ἡγεμονίας της.

Κυρία Ἀλφόνσου Δωδὲ

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ XX ΑΙΩΝΟΣ

Κάθε αἰὼν νέος ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια νὰ βαπτίζεται ὀλίγον μετὰ τὴν γέννησίν του, ἀπαράλλακτα ὅπως οἱ ἄνθρωποι. Τίποτε λοιπὸν παράδοξον, ἂν ἤρχισε νὰ μᾶς ἀπασχολῇ ὀλίγον ἡ ἰδέα τῆς ὀνομασίας τοῦ νέου αὐτοῦ αἰῶνος.

Ποῖος θὰ ἐπικρατήσῃ κατὰ τὸν αἰῶνα αὐτόν; ὁ συνδυασμὸς τῶν στοιχείων τῆς φύσεως θὰ παραγάγῃ βεβαίως νέας δυνάμεις, αἵτινες θὰ χρησιμεύσουν ὡς ἐλατήριον, τίς οἶδε ποίων νέων ἐφευρέσεων καὶ ἀποκαλύψεων.

Ἀλλ' ἡ βασιλεία τοῦ αἰῶνος, δὲν θὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸν ἐφευρέτην τῶν νέων αὐτῶν δυνάμεων, διότι καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα ὑπάρχει ἤδη ὁ βασιλεύς, τοῦ ὁποίου τὴν διαδοχὴν παρεσκεύασεν ὁ ἀπελθών.

Δὲν θὰ τὸν ἀναζητήσωμεν οὔτε εἰς τοὺς πολὺ μεγάλους, οὔτε εἰς τοὺς πολὺ κραταιούς. Δὲν φέρει οὔτε στέμμα, οὔτε σκῆπτρον. Δὲν εἶναι οὔτε σοφός, οὔτε ποιητής, οὔτε τίποτε ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἡ δόξα σφραγίζει μὲ τὴν σφραγῖδα τῆς ἀθανασίας. Καὶ ἐνῷ δὲν εἶναι τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτά, εἶναι μεγάλη καὶ κραταιὰ προσωπικότης, ἀφοῦ μὲ ἓν μειδίαμά του σκορπίζει τὴν χαρὰν καὶ μὲ ἓν δάκρυ του γεννᾷ τὴν λύπην. Ἀφοῦ πρὸ αὐτοῦ γίνονται μικροὶ καὶ ταπεινοὶ οἱ πολύ, πολὺ μεγάλοι καὶ κραταιοὶ βασιλεῖς τῶν ταπεινῶν κόσμων, ἢ βασιλεῖς τῶν ὑψηλῶν ἀληθειῶν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ὡραίου.

Ὁ XX αἰὼν θὰ εἶναι ὁ αἰὼν τῶν παιδιῶν. Ἐὰν ἀληθῶς αἱ γυναῖκες ἐβασίλευσαν εἰς τὸν λήξαντα αἰῶνα, φυσικὸν ἦτο νὰ ἑτοιμάσουν διὰ τὰ παιδιά των τὸν θρόνον τῆς διαδοχῆς των. Δὲν θέλομεν βεβαίως νὰ εἴπωμεν μὲ αὐτὸ ὅτι ἀφότου ὁ κόσμος ἔγινε κόσμος, καὶ ἀφότου τὰ ντανελωτὰ κρεββατάκια τῶν μικρῶν θερμαίνουν μικρὰ ροδινὰ μουτράκια, οἱ ἄνθρωποι δὲν ἠσθάνοντο τίποτε διὰ τὸν μικρόκοσμον τῶν παιδιῶν καὶ δὲν τὰ ἀγαποῦσαν ἀρκετά.

Ἀλλ' οὔτε θέλω νὰ ὑποτιμήσω τὴν μητρικὴν στοργὴν τῶν γυναικῶν τῆς Μηδίας καὶ τῆς Περσίας, ἀφοῦ τόσην μελάνην ἐξώδευσεν ὁ Ξενοφῶν διὰ νὰ μᾶς γνωρίσῃ πῶς ἀνετρέφετο ὁ μικρόκοσμος τῶν τόπων ἐκείνων. Ἐπίσης δὲν θέλω νὰ μειώσω ἢ καὶ νὰ θέσω κἂν εἰς ἀμφιβολίαν τὴν στοργὴν τῶν μητέρων μας τοῦ γυναικωνίτου, ἢ τῶν Σπαρτιατίδων τῆς ἐνδόξου ἐποχῆς τῆς Σπάρτης, ἂν καὶ δὲν μὲ ἐνθουσιᾷ διόλου καὶ δὲν μοῦ δίδει μεγάλην ἰδέαν τρυφερότητος τῶν γονέων τῶν χρόνων ἐκείνων οὔτε ὁ ἠρωϊσμὸς τῶν μικρῶν, τῶν ὁποίων αἱ ἀλώπεκες κατεσπάραξαν τὰ στήθη, οὔτε ὁ Καιάδας εἰς τὸν ὁποῖον ἐρρίπτοντο τὰ ἐλαττωματικὰ ἐξ αὐτῶν.

Νομίζω ὅτι μεθ' ὅλον τὸν σεβασμόν μας πρὸς τὴν ἀρχαιότητα, πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν, ὅτι, ἐὰν εἰς ἄλλα πράγματα ἐμείναμεν ὀπίσω, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα ὅμως τῆς ἀγάπης πρὸς τὰ παιδιὰ ἐβαδίσαμεν πολύ, ὄχι μόνον ἡμεῖς, ἀλλ' ὁλόκληρος ἡ πολιτισμένη ἀνθρωπότης.

Ἀφ' ὅτου εἰς Θεὸς τῆς ἀληθείας ἔκαμε πρώτην ἐμφάνισίν του εἰς τὸν κόσμον ὡς μικρὸν παιδάκι, καὶ ἀφ' ὅτου τὸ παιδικὸν λίκνον ἐχρησίμευσεν ὡς πρῶτος θρόνος τοῦ βασιλέως αὐτοῦ τῶν οὐρανίων καὶ γηΐνων πραγμάτων, ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ἔλαβεν ὡρισμένως νέαν μορφὴν καὶ ἐξεδηλώθη κατὰ τρόπον πολὺ τρυφερώτερον ἢ εἰς τὸ παρελθόν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ Μεσαίων δὲν διεσκέδασε καθ' ὁλοκληρίαν τὰς σκοτεινὰς μεθόδους, δι' ὧν διεπλάσσετο ὁ χαρακτὴρ τῶν παιδιῶν, ἀλλ' οὔτε αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ λήξαντος αἰῶνος ἐκυοφόρησαν μαζῆ μὲ τὸ μητρικὸν καὶ ἰδίᾳ μὲ τὸ πατρικὸν αἴσθημα καὶ τὴν ἀνάλογον τρυφερότητα, τῆς ὁποίας ἔχει ἀνάγκην ἡ παιδικὴ ἡλικία διὰ τὴν κανονικὴν ἀνάπτυξίν της.

Ἀλλ' ὁπωσδήποτε ὅσον αἱ γυναικεῖαι χεῖρες ἠλευθεροῦντο ἀπὸ τὰ σιδηρᾶ τῆς δουλείας δεσμά, τόσον ἐξεμάνθαναν τὴν συνήθειαν τῶν ραπισμάτων καὶ τῶν βασανιστηρίων, τὰ ὁποῖα ἡ παιδαγωγικὴ ἐπιστήμη τῶν παλαιῶν ἐποχῶν εἶχεν ἀποδεχθῆ ὡς ἀπαραίτητα διὰ τὴν παιδικὴν ἀνατροφήν.

Ἔκτοτε τὰ πράγματα μετεβλήθησαν πολὺ καὶ αἱ γυναῖκες τοῦ τέλους τοῦ λήξαντος αἰῶνος, αἱ ἐλεύθεραι καὶ πολιτισμέναι τοὐλάχιστον, ὄχι μόνον ἔμαθαν νὰ ἀγαποῦν μὲ τρυφερότητα τὰ μικρά των, ἀλλ' ἐδίδαξαν καὶ τοὺς ἄνδρας νὰ κάμνουν τὸ ἴδιον. Σήμερον ὅλοι καὶ ὅλαι ὄχι μόνον ἀγαπῶμεν μὲ τρυφερότητα, μὲ πάθος, μὲ τρέλλαν τὰ μικρά, ἀλλ' αἰσθανόμεθα ἓν εἶδος σεβασμοῦ καὶ διὰ τὰς πλέον παραδόξους τῶν ἐπιθυμιῶν των, καὶ ἓν εἶδος ἀνησυχίας μήπως δὲν τοῖς παρέχομεν ἀρκετὰ τὰ μέσα, ὅπως ἀπολαμβάνουν ὅλας τὰς τέρψεις τῆς ἀμερίμνου καὶ ὡραίας ἡλικίας των. Ἡ ὑγιεινή των, ἡ ἀνατροφή των, ἡ ἐκπαίδευσίς των μετεβλήθησαν αἰσθητῶς.

Σήμερον τὴν ἀντιπαθητικὴν μορφὴν τοῦ σχολαστικοῦ δασκάλου διεδέχθη ἡ τρυφερὰ καὶ μητρικῶς κατηρτισμένη παιδαγωγός, καὶ τὰ πρῶτα γράμματα συνοδεύονται ἀπὸ παίγνια καὶ ἄσματα, διὰ τὸ μυριοστὸν τῶν ὁποίων θὰ ἐμαστιγοῦντο ἄπονα τὰ παιδιὰ παλαιοτέρων χρόνων.

Ἡ ἀγάπη λοιπὸν τῶν γονέων πρὸς τὰ παιδιὰ ἔκαμε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη περισσοτέρας προόδους καὶ ἀπὸ τὸν ἀτμὸν καὶ ἀπὸ τὸν ἠλεκτρισμὸν ἀκόμη. Καὶ σήμερον ὅλοι οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι ἠμποροῦν νὰ θεωρῶνται ἄξιοι πάσης εὐτυχίας, κατὰ τὸν Βιργίλιον, λέγοντα εἰς ἀπαράμιλλον στίχον του: *Ὅσοι δὲ ἐχαϊδεύθησαν ἀπὸ μειδιάματα τῶν γονέων, δὲ εἶνε ἄξιοι εὐτυχίας.*

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀγάπη, ἡ πολὺ μεγάλη ἀγάπη ἔχει τοὺς κινδύνους της. Καὶ ἀπόδειξις ὅτι ἐπειδὴ συναισθανόμεθα συχνὰ ὅτι κάμνομεν κακὴν χρῆσιν αὐτῆς, λέγομεν ὅτι χαλοῦμεν τὰ παιδιά. Εἰς τὸν αἰῶνα αὐτόν, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι βεβαίως ὁ ἰδικός των, θὰ ἀπομάθωμεν τὴν λέξιν αὐτὴν καὶ θὰ συνειθίσωμεν νὰ θεωρῶμεν τὰ παιδιὰ μικροὺς ἀνθρώπους, δυναμένους νὰ φέρουν μικρὰς εὐθύνας, τοὐλάχιστον ἐπὶ τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ὑποπίπτουν εὐκόλως εἰς τὴν ἀντίληψίν των. Θὰ μάθωμεν τὴν δύσκολον τέχνην νὰ τὰ ἀγαπῶμεν. Διότι ἡ ἀγάπη τῶν λογικῶν ἀνθρώπων, μεθ' ὅσα καὶ ἂν λέγουν, εἶναι πάντοτε ὀρθή, δικαία, μὲ μέτρον καὶ ἡ ἀγάπη μόνη ἔχει τὴν μαγικὴν δύναμιν νὰ δημιουργῇ εὐτυχίας καὶ εὐτυχεῖς.

Καὶ μόνον ἀγαπημένα καὶ εὐτυχισμένα παιδιὰ κάμνουν γενεὰς μὲ ὡραῖα αἰσθήματα, ἀνθρώπους καλοὺς καὶ εὐγενεῖς ὑπὸ τὴν πραγματικὴν τῆς λέξεως σημασίαν. Διὰ τοῦτο ὁ αἰὼν τῶν παιδιῶν θὰ εἶναι ὁριστικῶς πλέον καὶ ἀμετακλήτως ὁ αἰὼν τῆς καλοσύνης καὶ τῆς εὐγενείας, ὁ αἰὼν τῆς ἰδανικῆς τελειότητος καὶ εὐτυχίας.

Η ΜΑΓΙΣΣΑ

(Συνέχεια)

Ἐνῷ συνωμίλουν ὁ Κώστας καταφανῶς στενοχωρημένος καὶ ἡ Ἄννα ἐπιθυμοῦσα νὰ τὸν κάμῃ εὐθυμότερον, εἷς ὑπηρέτης ἐπλησίασε καὶ τῆς ἔφερεν ἐπὶ δίσκου τὸ ταχυδρομεῖον της καὶ δύο τρία τηλεγραφήματα. Τὸ τραπεζάκι των ἐγέμισεν ἀπὸ φακέλλους, μεταξὺ τῶν ὁποίων, ἡ Ἄννα ἐζήτησε τὰ τηλεγραφήματα:

—Ἐπιτρέπετε; εἶπεν, ἀνοίγουσα τὸ πρῶτον τηλεγράφημα.

—Σᾶς παρακαλῶ ἀπήντησεν ὁ Κώστας. Ἄλλως τε νομίζω ὅτι θὰ σᾶς χρειασθῇ πολλὴ ὥρα νὰ ἀναγνώσητε τὴν μεγάλην αὐτὴν ἀλληλογραφίαν καὶ δὲν θέλω νὰ σᾶς ἐμποδίσω. Καὶ ἡτοιμάζετο νὰ σηκωθῇ...

—Ὅπως θέλετε, εἶπεν ἡ Ἄννα. Ἂν καὶ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ— καὶ ἔρριψεν ἓν βλέμμα εἰς τὰς ἐπιγραφὰς—δὲν θὰ ἀναγνώσω ἀμέσως ἢ τὰ τηλεγραφήματα καὶ τρία γράμματα. Καὶ ἐχώρισε τρία γράμματα· Ὁ Κώστας, ὡς προαισθανόμενος ὅτι μεταξὺ τῶν γραμμάτων αὐτῶν θὰ εὑρίσκετο καὶ τῆς κ. Μύρτου, ἔρριψεν ἓν βλέμμα πυρετῶδες ἐπὶ τοῦ πρώτου, τοῦ ὁποίου ὁ γραφικὸς χαρακτὴρ τὸν ἐβεβαίωσε πλέον ὅτι αἱ ὑπόνοιαί του ἦσαν βάσιμοι.

Δι' αὐτὸ ἀντὶ νὰ σηκωθῇ, ὡς ἡτοιμάζετο, ἔμεινεν ὡς καρφωμένος εἰς τὴν θέσιν του. Τώρα ἤθελε νὰ μάθῃ πλέον· ἦτο ἀποφασισμένος, νὰ ἐρωτήσῃ διὰ τὴν γυναῖκά του, ἔστω καὶ μὲ κίνδυνον νὰ χάσῃ κάθε ἐλπίδα, ἐξ ἐκείνων μὲ τὰς ὁποίας ἔζη πρὸ δύο ἡμερῶν.

Ἄλλως τε ἡ Ἄννα τὸν ἐβοήθησεν εἰς τὸ νὰ ἀρχίσῃ τὴν περὶ τῆς φίλης της ὁμιλίαν του: Ἀφοῦ διῆλθε μειδιῶσα τὰ δύω τηλεγραφήματα, τὰ ὁποῖα ὡμοίαζαν πρὸς γράμματα, τόσον ἦσαν μακρά, ἔπειτα ἤνοιξεν ἀμέσως καὶ τὴν ἐπιστολήν, ἡ ὁποία ἔφερε τὸν γραφικὸν χαρακτῆρα τῆς κ. Μύρτου. Τὴν διεξῆλθε καὶ αὐτὴν ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν, τόσον ἦτο σύντομος. Εἰς τὸ δεύτερον φύλλον τοῦ χαρτιοῦ ὑπῆρχεν ἰχνογραφημένη μία ἄποψις τῆς Κερκύρας μὲ τὰς μικρὰς νησίδας τοῦ *Καρονιοῦ*.

«Ἀντὶ νὰ σοῦ λέγω μὲ περισσότερα λόγια πληκτικά, τὴν »ἀγωνίαν τῆς ψυχῆς μου, ἔγραφεν ἡ κ. Μύρτου, ἐπροτίμησα »νὰ σοῦ σχεδιάσω τὸ μικρὸν αὐτὸ κομματάκι τῆς Κερκυραϊ»κῆς φύσεως, ἡ ὁποία κατέχει τὰ σκῆπτρα τοῦ ὡραίου καὶ »τοῦ ἡδυπαθοῦς μεγαλείου, ἐὰν ἠμπορῇ κανεὶς νὰ ὁρίσῃ τὸ »κάλλος τῆς φύσεως μὲ τοιοῦτον ὁρισμόν».

Ἴδετε πόσον ὡραῖον γράμμα! εἶπεν ἡ Ἄννα. Ἡ φίλη μου, περὶ τῆς ὁποίας σᾶς ὡμίλουν προτήτερα, ὅταν δὲν ἔχῃ νὰ δίδῃ εὐχαρίστους εἰδήσεις, ἔχει τὴν ὑπερτάτην ἀβρότητα νὰ δίδῃ μικρὰ ἀριστουργήματα τέχνης. Καὶ τοῦ ἔτεινε τὴν ἰχνογραφημένην σελίδα.

Ὁ Κώστας ἠσθάνθη διὰ μίαν στιγμὴν τὴν ἀγωνίαν τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἀκούουν ὁριστικῶς καὶ ἀνεγκλήτως τὴν καταδίκην των. Ἡ φίλη, ἡ ὁποία ὅταν ὑπέφερεν, ἀντὶ νὰ ὁμιλῇ ἢ νὰ γράφῃ ἐζωγράφιζεν, δὲν ἠμποροῦσε νὰ εἶναι ἄλλη παρὰ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν οὔτε νὰ ἐνθυμῆται κἂν ἤθελε πλέον. Καὶ τοῦ ἐφάνη, ὡς νὰ ἔβλεπεν ἐμπρός του ὄχι τὸ ἀθάνατο τῆς Κερκύρας νησάκι σχεδιασμένον, ἀλλ' ἕνα γαλανὸν οὐρανὸν καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸν ἕνα συννεφάκι λευκόν, νὰ ξετυλίσσετα ὡς τολύπη καπνοῦ καὶ νὰ θολώνῃ τὸν καταγάλανον ὁρίζοντα. *Τὸ πρῶτον σύννεφον»* εἶπεν, ὡς ψιθυρίζων σχεδὸν ἀσυναισθήτως. Ἀμέσως ὅλη ἡ σκηνογραφία τοῦ ὡραίου ἐξοχικοῦ σπιτιοῦ τοῦ Τσαμλιτζᾶ, τῆς μικρᾶς ἐπαύλεως, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε τελέσει τοὺς γάμους του, τοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν, καὶ ἐνῷ ἡ Ἄννα ἐξηκολούθει νὰ διαβάζῃ τὰ ἄλλα δύο γράμματα, τὰ ὁποῖα εἶχε κατὰ μέρος, αὐτὸς προσηλωμένος εἰς τὸ ἰχνογράφημα εἶχε ζήσει μὲ τὴν μνήμην ὅλην τὴν ζωὴν τῶν ἡμερῶν τοῦ γάμου του, τῶν μόνων ἴσως ὡραίων καὶ εὐγενῶν ἡμερῶν, τὰς ὁποίας εἶχε διέλθει εἰς τὴν ζωήν του.

Ἡ Ἄννα ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσίν της.

—Ἔχετε καλὰς εἰδήσεις; ἠρώτησεν ὁ Κώστας.

—Ὦ! ναί! ὁ πατέρας μου ἴσως ἔλθῃ ἐδῶ. Καὶ μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας φθάνει μία πολὺ ἀγαπημένη μου φίλη...

Ἡ κ. Μύρτου; ἠρώτησεν ὁ Κώστας μὲ στυγνὴν φωνήν.

—Ὄχι. Μία Ἀμερικανὶς πολὺ ὡραία καὶ πολὺ σοφή. Ἡ κ. Μύρτου ἡ καϋμένη εἶναι ἄδηλον, ἂν θὰ ἐπιστρέψῃ γρήγορα. Ἡ μητέρα της εἶναι βαρεῖα ἀσθενὴς καὶ τῆς ἐτηλεγράφησαν καὶ ἔφυγε μὲ μεγάλην βίαν. Κρῖμα ὅτι δὲν τὴν ἐπροφθάσατε, προσέθηκεν ἡ κόρη. Ἔφυγεν ἀκριβῶς τὴν στιγμήν, ὅπου σεῖς ἐφθάσατε. Ἤξιζε νὰ τὴν γνωρίσετε. Εἶναι μία ἀπὸ τὰς σπανίας γυναῖκας, ἴσως μοναδικὴ μεταξὺ τῶν Ἑλληνίδων. Ἀλλ' ἴσως ἐπιστρέψῃ ὁ υἱός της...

Ὁ Κώστας εἶχε πάθει κυριολεκτικῶς ἀφασίαν. Ἐστριφογύριζε τὴν γλῶσσάν του εἰς τὸ στόμα του, χωρὶς νὰ ἠμπορῇ νὰ ἀρθρώσῃ οὔτε λέξιν. Ἡ τελευταία μάλιστα φράσις τῆς κόρης τὸν ἐτάραξεν ἀκόμη περισσότερον. Ὥστε ἔζη τὸ παιδί ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον οὐδέποτε εἶχεν αἰσθανθῇ τὸ ἐλάχιστον ἐνδιαφέρον! Θὰ ἦτο τώρα νέος σχεδόν, δηλαδὴ δέκα ἑπτὰ περίπου χρόνων. Καὶ ὁ ἄγνωστος αὐτὸς κύριος θὰ εἶχε πληρέστατα τὸ δικαίωμα νὰ παρουσιασθῇ αὔριον ἢ μεθαύριον ἐνώπιόν του καὶ νὰ τὸν ὀνομάσῃ πατέρα.

Καὶ αὐτὰ ὅλα ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ συμβοῦν ἀπὸ τῆς μιᾶς στιγμῆς εἰς τὴν ἄλλην, ἴσως ἐνώπιον τῆς Ἄννας, τῆς ὁποίας πιθανὸν νὰ ἦτο καὶ φίλος ὁ νέος αὐτός, ἂν ὄχι τίποτε περισσότερον....

Μὲ τὴν ἰδέαν αὐτὴν ἐστράφη πρὸς τὴν θύραν, ὡς νὰ ἐφοβεῖτο μὴν ἀνοίξῃ αἰφνιδίως καὶ παρουσιασθῇ ὁ υἱὸς τῆς κ. Μύρτου, ὁ υἱός του δηλαδή....

Ἡ Ἄννα ἐξηκολούθησεν: Ἴσως ἐπιστρέψῃ, διότι εἶναι Ὀλυμπιονίκης. Ἐνίκησεν εἰς τὸ ἅλμα ὑπὸ Ἀμερικανικὸν ψευδώνυμον. Λαμπρὸν παιδί. Εἴμεθα συμμαθηταὶ ἀπὸ τὰ μικρά μας χρόνια. Καὶ παραφερομένη ἀπὸ τὴν συμπάθειάν της πρὸς τὸν νέον ἤρχισε νὰ διηγῆται τὰς προόδους του καὶ τὰς περὶ αὐτοῦ ἐλπίδας της μὲ πολὺν ἐνθουσιασμόν.

Ὅσον ἡ κόρη ἐγκωμίαζε τὸν νέον, τόσον ὁ Κώστας ἠσθάνετο ἓν αἴσθημα ἀκατανόητον νὰ κυριεύῃ τὴν ψυχήν του. Αἴσθημα πᾶν ἄλλο παρὰ τρυφερόν. Ἡ φυσικὴ ἀντιπάθειά του πρὸς τὸ παιδὶ ἐκεῖνο, ἀντιπάθεια, ἣν εἶχεν αἰσθανθῇ ἀφότου εἶχε μάθει τὴν γέννησίν του, μετεβλήθη εἰς ἀποστροφὴν ἐφ' ὅσον ἀνεκάλυπτεν ἐκ τῶν ἐνθουσιωδῶν λόγων τῆς κόρης, ὅτι ἂν ὄχι ἔρως βεβαίως ὅμως ὑπεροτάτη συμπάθεια τὴν συνέδεε μὲ αὐτόν. Ἡ ἰδέα μάλιστα ὅτι ἡ πατρότης αὐτὴ θὰ τὸν ἐδείκνυε γέροντα σχεδὸν πρὸ τῆς κόρης, ὅτι θὰ τὸν ἔθετεν ὁριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως ἐκτὸς παντὸς ἐρωτικοῦ συναγωνισμοῦ τὸν ἀπήλπιζεν.

Καὶ τώρα τὸ μῖσός του πρὸς τὸ παιδὶ περιελάμβανε βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον καὶ τὴν μητέρα. Ναί! τὴν ἐμίσει τὴν γυναῖκα ἐκείνην, τὴν ὑπερήφανον καὶ εἰς τὸν ἔρωτά της ἀκόμη, ἡ ὁποία ἐστέκετο ὑψηλότερα ἀπὸ αὐτόν, ὥστε θωρακισμένη ἀπὸ τὴν ἀρετήν της νὰ γίνεται ἀκόμη τὸ ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ ὅλων ὅσοι τὴν ἐγνώριζαν.. Τὴν ἐμίσει τὴν γυναῖκα ἐκείνην τὴν ἰσχυρὰν καὶ ἀκατάβλητον, ἡ ὁποία κατώρθωσε νὰ ζήσῃ μόνη καὶ νὰ ἀναθρέψῃ μὲ τόσην πολυτέλειαν τὸ τέκνον της, χωρὶς νὰ καταδεχθῇ ποτὲ νὰ ζητήσῃ τὴν ὑλικὴν τοὐλάχιστον συνδρομήν του δι' αὐτό. Τὴν ἐμίσει διὰ τὴν τελειότητά της, διὰ τὸ γαλήνιον κάλλος της, διὰ τὴν στοργήν της πρὸς τὸ παιδί της, διὰ τὸν πατριωτισμόν της, διὰ τὴν πρὸς τοὺς γονεῖς της τρυφερότητα, διὰ τὴν φιλίαν, τὴν ὁποίαν ἐνέπνεε, διὰ τὸν πλοῦτον, τὸν ὁποῖον ἀπέκτησε, διὰ τὴν τέχνην της, δι' ὅλας τέλος τὰς τελειότητάς της, περὶ τῶν ὁποίων μὲ τόσον ἐνθουσιασμὸν τοῦ εἶχεν ὁμιλήσει ἡ Ἄννα. Τὴν ἐμίσει τὴν γυναῖκα ἐκείνην, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχε συντρίψει καὶ ἐκμηδενίσει ὁ ἔρως του, ὡς τόσας ἄλλας. Τὴν ἐμίσει, διότι δὲν εἶχε μείνει μόνον τὸ θῦμά του, μόνον τὸ σύντριμμα τῆς προδοσίας του, μόνον τὸ ἐρειπιῶδες περίβλημα μιᾶς ἀποτεφρωθείσης ἀπὸ τὰς φλόγας τοῦ ἔρωτός της ψυχῆς. Τὴν ἐμίσει διότι, ἐὰν σήμερον ἢ αὔριον εὑρίσκετο ἀντιμέτωπός του, θὰ ἠναγκάζετο νὰ κύψῃ τὴν κεφαλὴν πρὸ αὐτῆς. Διότι εἰς τὸν τέλειον ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον ὑπερήφανος θὰ τοῦ παρουσίαζεν ὡς υἱόν του καὶ τοῦ ὁποίου ἡ τελειότης ἦτο ἔργον της, καθὼς ἔλεγεν ἡ Ἄννα, αὐτὸς ὡς ἀντιστάθμισμα δὲν εἶχε νὰ παρουσιάσῃ παρὰ ἓν παρελθὸν ἀνόητον, μωρόν, ἄσκοπον, ἀνδρὸς διεφθαρμένου, ἀνδρὸς ὁ ὁποῖος στιγματίζει διὰ τῆς σφραγῖδος τῆς ἀτιμίας μέτωπα ἐντίμων ἀνθρώπων, ἀνδρὸς ἐξ ἐκείνων τοὺς ὁποίους εὔξευρε πῶς ἔκρινεν ἐκείνη, ὡς κρίνουν ὅλοι οἱ σοβαροὶ ἠθικολόγοι.

Ὅταν ἡ Ἄννα ἐτελείωσε τὸν πανηγυρικόν της διὰ τοὺς δύω ἀγαπημένους της φίλους, ὁ Κώστας ἀπὸ ὠχρὸς ὅπου ἦτο εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁμιλίας εἶχε γίνει πελιδνός. Δὲν εἶπεν οὔτε λέξιν. Εἶδε μόνον τὴν ὥραν του καὶ ἐσηκώθη.

Δεσποινὶς εἶπεν. Αἰσθάνομαι ὅτι θὰ εἶμαι πολὺ κακὸς σύντροφος διὰ τὸ γεῦμα, διότι ἡ κακοδιαθεσία μου αὐξάνει. Ἄλλως τε πολλὰ ἀδιάκριτα βλέμματα θαυμαστῶν σας μοῦ δίδουν νὰ ἐννοήσω ὅτι κινῶ πολλῶν τὸν φθόνον καὶ ὅτι ἴσως σᾶς ἀδικῶ, διότι, ὡς εἰξεύρετε, ἡμεῖς ἐδῶ δὲν εἴμεθα ἀκόμη ἀπηλλαγμένοι τῶν προλήψεων, αἱ ὁποῖαι σᾶς παρέχουν τόσας ἐλευθερίας εἰς τὴν Ἀμερικήν.

—Πόσον ἐκτιμῶ τὴν εὐγένειάν σας αὐτὴν καὶ πόσον εὐτυχὴς εἶμαι διότι ὁ πρῶτος Ἕλλην, τὸν ὁποῖον ἐγνώρισα ἐδῶ

εἶναι τόσον gentlemann, εἶπεν ἡ κόρη. Καὶ ἔπειτα μὲ ἀληθὲς ἐνδιαφέρον: Ἀλλὰ εἴπατε ὅτι ἡ κακοδιαθεσία σας αὐξάνει. Τί αἰσθάνεσθε; Εἶμαι νοσοκόμος ἀρίστη. Ἔχω μάλιστα καὶ δίπλωμα, προσέθηκε γελῶσα, ὥστε ἠμποροῦσα νὰ σᾶς δώσω τὰς πρώτας ἰατρικὰς βοηθείας, ἐὰν εἶναι ἀνάγκη.

—Ὁ Κώστας ἐμειδίασε μὲ πικρίαν. Τὸ πάθημά μου εἶναι πολὺ παλαιόν, εἶπε. Δὲν θεραπεύεται. Ἀλλὰ μὲ ὀλίγην ἡσυχίαν θὰ εἶμαι πολὺ καλλίτερα. Τόσον καλά, ὥστε νὰ δυνηθῶ νὰ παρευρεθῶ εἰς τὴν ἑσπερίδα τῆς κ. Παλβίδου καὶ νὰ χορεύσω μαζῆ σας τὴν πρώτην quadrille, ἐὰν δὲν ἐδόθη ἤδη.

— Οὔτε ἡ πρώτη, οὔτε καμμία δὲν ἐδόθη, εἶπεν ἡ κόρη, ἡ ὁποία ἀπὸ μίαν ἀκαταμάχητον ἕλξιν φερομένη πρὸς τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν ἐπρόσθεσε:

— Θὰ χορεύσωμεν μαζῆ ὅσες κατρίλλιες θελήσετε.

—Ὅλας εἶπε τότε ὁ Κώστας μὲ ὑπερτάτην ἀπελπισίαν· καὶ ἐξῆλθε συντετριμμένος ἀπὸ τὴν μεγάλην ἀγωνίαν, ἣν εἶχεν ὑποστῆ καὶ διὰ τὸ ἀνεπανόρθωτον παρελθὸν καὶ δι' ἓν μέλλον τὸ ὁποῖον ἐγίνετο αἴφνης μετὰ μικρὰν ἀναλαμπὴν ἐλπίδων, τόσον σκοτεινόν.

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΙΑΤΡΟΙ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ

Μετὰ τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὴν Ρωσσίαν ἔρχεται ἡ Ἀγγλία ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν γυναικῶν ἰατρῶν της. Πέντε γυναῖκες, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ μία ἔγγαμος, ἡ κ. Jex Blacke ἤρχισαν τῷ 1869 τὰς σπουδάς των εἰς τὸ Ἐδιμβοῦργον.

Μετὰ πέντε ἀκριβῶς ἔτη ἤτοι τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1874 ἤνοιξε τὸ πρῶτον γυναικεῖον Ἰατρικὸν σχολεῖον ἐν Λονδίνῳ The London School of medicine for Women.

Αἱ φοιτήτριαι εἴκοσι τρεῖς τὸ πρῶτον ἔτος ηὔξησαν καπληκτικῶς τὰ ἑπόμενα. Μετὰ ταῦτα τὰ πανεπιστήμια τοῦ Ἐδιμβούργου καὶ τοῦ Δουβλίνου ἐδέχθησαν ἐπισήμως τὰς γυναῖκας κατὰ τὸ 1876.

Κατὰ τὸ 1888 ἱδρύθη ἐν Λονδίνῳ τὸ πρῶτον νοσοκομεῖον, διευθυνόμενον ἀποκλειστικῶς παρὰ τῶν γυναικῶν ἰατρῶν κ. Blakewelle, Garet, Anderson, Atkins, Marshall, de la Chervis. Τὸ νοσοκομεῖον τοῦτο περιελάμβανε τμῆμα γυναικολογικόν, μαιευτήριον, τμῆμα παιδικῶν νοσημάτων, καὶ νευρολογικὸν φροντιστήριον.

Συγχρόνως ἱδρύθη καὶ εἰς Ἐδιμβοῦργον γυναικολογικὸν φροντιστήριον μὲ τμῆμα παιδικῶν νοσημάτων, διευθυνόμενον καὶ λειτουργοῦν ὑπὸ γυναῖκας ἰατρούς ἀποκλειστικῶς. Εἰς Birminghan ἱδρύθη ἐπίσης νοσοκομεῖον τῶν παίδων καὶ γυναικολογικὸν λειτουργοῦν ὑπὸ γυναῖκας ἰατρούς, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ δόκτωρ Ἄννα Κλάρκ διωρίσθη καὶ ἰατρὸς τῶν δημοτικῶν Νοσοκομείων τῶν παίδων. Καὶ ὁ παγκοσμίου φήμης χαίρων δόκτωρ Danson εἶχεν εἰς τὴν κλινικήν του εἰς Βίρμιχαν διευθύνοντα ἰατρὸν καὶ ἐσωτερικὰς ἰατρούς γυναῖκας.

Ἰδοὺ οἱ βαθμοὶ κατὰ τάξιν τῶν γυναικῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Λονδίνου: Διευθύντρια Mary Dowson. Γενικὴ ἐπιμελήτρια καὶ καθηγήτρια τῆς ἀνατομίας Garett Anderson. Καθηγήτρια τῆς παθολογίας: ἡ κ. Dumbar. Καθηγήτρια τῆς γυναικολογίας ἡ κ. Λουΐζα Atkirs Καθηγήτρια τῆς ἰατροδικαστικῆς ἡ κ. Scharbieb. Καθηγήτρια τῆς ὑγιεινῆς ἡ κ. Jex Blacke.

Ὅταν ἡ Δις Waterson ὑπεβλήθη εἰς τὰς ἐξετάσεις της εἰς τὸν εἰδικὸν κλάδον τῶν ψυχολογικῶν παθήσεων ἀνεκηρύχθη ἡ πρώτη ἰατρὸς φρενολόγος τῆς Ἀγγλίας.

Τὸ γυναικεῖον ἰατρικὸν κολλέγιον τοῦ Λονδίνου ἵδρυσεν ὡς παράρτημα ἓν ἐλεύθερον νοσοκομεῖον εἰς Gray' s' im Road W. C.

Ὑπάρχουν ἐτήσιαι ὑποτροφίαι ἐκ τριάντα λιρῶν ἱδρυθεῖσαι παρὰ τῆς Λαίδης Dufferin διὰ τὰς γυναῖκας ἰατρούς, τὰς προωρισμένας νὰ ἐξασκήσουν τὸ ἐπάγγελμά των εἰς Ἰνδίας. Αὗται ἀκολουθοῦν καὶ μαθήματα θεολογικά, χρησιμεύουσαι ταὐτοχρόνως καὶ ὡς ἱεραπόστολοι. Εἶναι ὑποχρεωμέναι νὰ ταξειδεύουν εἰς ἀπωτάτας χώρας καὶ δι' ἐπιτηδείων μέσων μετὰ τῶν φαρμάκων καὶ τῶν ὑγιεινῶν μέτρων νὰ διανέμουν καὶ βίβλους καὶ νὰ διδάσκουν τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ἐξασφαλίζουσαι οὕτω τὴν Ἀγγλικὴν ἐπιρροὴν εἰς τοὺς ἰθαγενεῖς τῶν διαφόρων χωρῶν καὶ διὰ τῶν χαρεμίων καὶ δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μέσων.

Ἡ ἐπίδρασις τῶν γυναικῶν ἰατρῶν καὶ ἱεραποστόλων ὑπῆρξεν εὐεργετικὴ καὶ διὰ τὰς ἀγγλικὰς κτήσεις καὶ διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ προσηλυτισμοῦ εἰς τὸν Χριστιανισμόν. Τέσσαρες δὲ ἐπὶ τούτῳ ἱδρύθησαν θεολογικαὶ σχολαὶ γυναικῶν, ὡς παραρτήματα τῶν γυναικείων ἰατρικῶν κολλεγίων.

Πληθὺν Ἀγγλίδων ἰατρῶν ἀπαντᾷ τις σήμερον εἰς Κίναν, εἰς Ἀμερικήν, εἰς Αἴγυπτον, εἰς Καναδᾶ, εἰς Ἀφρικήν, εἰς τὴν νῆσον Φορμόζαν, εἰς Μοντρεάλ, εἰς Καλλιφορνίαν, εἰς τὸ Μαρόκον, εἰς τὴν Περσίαν.

Πλὴν τῶν μεγάλων πανεπιστημίων τοῦ Λονδίνου καὶ τοῦ Durham καὶ τῶν γυναικείων ἰατρικῶν κολλεγίων γίνονται δεκταὶ αἱ Ἀγγλίδες πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ἰατρικῆς καὶ εἰς τὰ ἑξῆς Πανεπιστήμια: εἰς τὸ βασιλικὸν Πανεπιστήμιον τῆς Ἰρλανδίας, εἰς τὸ Ἡνωμένον Κολλέγιον τῆς Σκωτίας, εἰς τὸ Ἡνωμένον Κολλέγιον τῆς Ἰρλανδίας, εἰς τὴν Ἑταιρίαν τῶν Ἀποθηκαρίων ἐν Λονδίνῳ, εἰς τὰ Σκωτικὰ Πανεπιστήμια.

Εἰς τὴν Σκωτίαν ὑπάρχουν τέσσαρα Πανεπιστήμια, τῶν ὁποίων δύο ἀποκλειστικῶς γυναικεῖα, τὸ τοῦ Ἐδιμβούργου καὶ τῆς Γλασκώβης καὶ δύο ἄλλα τὸ τοῦ Saint-Andreus καὶ Aberdeen μικτὰ δι' ἄνδρας καὶ γυναῖκας.

Εἰς πληθὺν κολλεγίων καὶ Πανεπιστημίων καθ' ὅλην τὴν Ἀγγλίαν γίνονται δεκταὶ γυναῖκες, πληρόνουσαι δίδακτρα ὡς καὶ οἱ ἄνδρες.

Ἀπὸ τοῦ 1882—1898 ἑπτὰ γυναῖκες ἰατροὶ ἔλαβον εἰς διάφορα Πανεπιστήμια τῆς Ἀγγλίας χρυσᾶ μετάλλια. Αἱ περισσότεραι διὰ τὴν ἀνατομίαν.

Τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα ἀνοίγει εἰς τὴν Ἀγγλίδα ἰατρὸν ποικίλα στάδια. Θέσεις εἰς τὰ ἀπειροπληθῆ νοσοκομεῖα, κολλέγια καὶ γυναικεῖα λύκεια καὶ πανεπιστήμια, εἰς τὰ διάφορα φιλανθρωπικὰ σωματεῖα, εἰς τὰ ταχυδρομεῖα καὶ τὰς σιδηροδρομικὰς καὶ ἀτμοπλοϊκὰς ἑταιρίας, εἰς τὰς ἀσφαλι-

στικὰς ἐπὶ τῆς ζωῆς εταιρίας, εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς ἐξετάσεις κ. ἄ.

Μόνον εἰς ἑξῆντα ὀκτὼ ἄσυλα καὶ οἰκίας πρὸς ἀνάρρωσιν εἶναι διωρισμέναι ἀποκλειστικῶς γυναῖκες ἰατροί· ἐκ τούτων εἴκοσιν εἰς Λονδῖνον, τριάκοντα ὀκτὼ εἰς Οὐαλλίαν, Σκωτίαν καὶ Ἰρλανδίαν καὶ ἐννέα εἰς Μάντσεστερ. Τριακόσιοι ἐνενῆντα ἕξ ἰατροὶ γυναῖκες ἐξασκοῦν τὸ ἐπάγγελμά των εἰς Ἀγγλίαν. Εἶναι μέλη μεγάλου ἀριθμοῦ ἰατρικῶν εταιριῶν τοῦ Λονδίνου καὶ ἡ Βρεττανικὴ ἰατρικὴ εταιρία τὰς δέχεται ὡς μέλη ὑπὸ τὸν αὐτὸν μὲ τοὺς ἄνδρας τίτλον.

Haryett Fontanges

Η ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΗΣ κ. ΣΤΑΕΛ

Ἡ τυραννία τοῦ Ναπολέοντος ὑπῆρξε τόσον τραχεῖα καὶ ἀπότομος, ὥστε ἡ πτῶσις του καὶ ἡ ἐπαναφορὰ τοῦ ἀρχαίου πολιτεύματος ἐχαιρετίσθη μετὰ χαρᾶς παρ' ὅλων τῶν διψώντων ἐλευθερίαν.

Μόλις ὁ Ναπολέων ἔπεσε καὶ ἡ Γαλλία ἤρχισε νὰ σκέπτηται, νὰ γράφῃ καὶ νὰ ψάλλῃ....

Μεγάλα πνεύματα εἶχον ὡριμάσει κατὰ τὰ ἔτη αὐτὰ τῆς πνευματικῆς πιέσεως. Ἐπανῆλθον ἐν ὅλῃ τῇ λαμπρότητί των καὶ τῇ ἐλευθερίᾳ τοῦ θριάμβου των. Ἡ κ. de Stael καὶ ὁ Chateaubriand εἶχον συμμερισθῆ ἐπιεἴκοσιν ἔτη τὸν θαυμασμὸν τῆς Εὐρώπης καὶ τὸν διωγμὸν τοῦ Ναπολέοντος.

Ἡ κ. de Stael εἵλκυσε περὶ αὐτὴν ὅλους ὅσοι δὲν εἶχαν ἀποκομίσει ἀπὸ τῆς ἐξορίας τὴν φρίκην τοῦ 1789 καὶ τὴν ἀντιπάθειαν τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρός της κ. Necker. Ἡ αἴθουσά της ἐσυχνάζετο ἀπὸ ὀλιγίστους δημοκρατικούς, ἀπὸ τοὺς ἐναπομείναντας τοῦ συνταγματικοῦ κόμματος, ἀπὸ τοὺς νέους φιλοβασιλικοὺς καὶ ἰδίως ἀπὸ φιλοσόφους, ρήτορας, ποιητάς, συγγραφεῖς, δημοσιογράφους νεωτέρους ἢ καὶ παλαιούς.

Κόρη τῆς Ἑλβετίας μεταφερθεῖσα εἰς τὰ ἀνώτατα στρώματα τῆς Γαλλικῆς ἀριστοκρατίας καὶ ἐκ ψυχῆς καὶ ἐξ ἰδιοφυΐας ἐτίμα τὴν διπλῆν ταύτην καταγωγήν της. Ἦτο δημοκράτις κατὰ τὴν φαντασίαν καὶ ἀριστοκράτις κατὰ τὰ ἤθη. Μετεῖχε τοῦ πνεύματος τοῦ Mirabeau καὶ τοῦ Rousseau. Ἰδεολόγος ὡς ὁ εἷς, ρητορικὴ ὡς ὁ ἄλλος. Μεγαλοφυεστέρα καὶ γενναιοτέρα τὴν ψυχὴν ἀπὸ τὴν κ. Ρολὰν ἦτο μέγας ἀνὴρ μὲ τὰ πάθη μεγάλης γυναικός. Ὁ Ναπολέων τὴν εἶχε κρίνει πλέον ἐπικίνδυνον ἀπὸ τὸν La Fayette εἰς τὴν τυραννίαν του. Τὴν εἶχεν ἐξορίσει μακρὰν τῶν Παρισίων. Ἡ γυνὴ αὕτη ἦτο ἡ τελευταία τῶν Ρωμαίων γυναικῶν ὑπὸ τὸν Καίσαρα αὐτόν, ὅστις δὲν ἐτόλμα νὰ τὴν κτυπήσῃ καὶ ὅστις δὲν ἠδυνήθη νὰ τὴν ἐξευτελίσῃ. Ὁ ἐξοστρακισμὸς αὐτὸς μετέβαλε τὴν παρὰ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης τῆς Γενεύης οἰκίαν της εἰς τὴν τελευταίαν ἑστίαν τῆς ἐλευθερίας. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ Ναπολέοντος καταδιωκομένη ἀμειλίκτως παρ' αὐτοῦ εἶχε φύγει μέχρι τῶν ἐνδοτάτων τοῦ Βορρᾶ. Ἐνέπνεε τὴν ἐπανάστασιν τῶν λαῶν καὶ τῶν βασιλέων κατὰ τοῦ τυράννου τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Κατὰ τὴν πτῶσιν του ἐπανῆλθεν εἰς Παρισίους θριαμβεύουσα ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ ἐχθροῦ της.

Ὑπῆρξεν τὸ κέντρον ποικίλων ἰδεῶν καὶ ἡ Ἠγερία τῶν μεγάλων τῆς Γαλλίας πνευμάτων, τὰ ὁποῖα μὲ τὴν καλωσύνην τῆς ψυχῆς της καὶ μὲ τὴν ἁρμονίαν τοῦ πνεύματός της κατώρθωνε νὰ ἀδελφώνῃ. Ἠγάπα τὰ πάντα, διότι ἠννόει τὰ πάντα. Καὶ ἠγαπᾶτο παρ' ὅλων διότι αἱ ἰδέαι της δὲν ἐνέπνεάν ποτε μίση, ἀλλ' ἐνθουσιασμούς, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἡ φυσικὴ ἰδιοσυγκρασία καὶ τῆς καρδιᾶς καὶ τῶν λόγων της. Ἡ ὁμιλία της ἦτον ᾠδὴ χωρὶς τέλος. Συνωθοῦντο περὶ αὐτὴν διὰ νὰ παρίστανται εἰς τὴν αἰωνίαν ἐξωτερίκευσιν ὑψηλῶν ἰδεῶν καὶ γενναίων αἰσθημάτων, διερμηνευομένων ὑπὸ τῆς ἀκινδύνου εὐγλωττίας της. Ἐξήρχοντο τοῦ οἴκου της φανατισμένοι κατὰ τῆς τυραννίας καὶ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, τῆς μεγαλοφυΐας καὶ τῶν ἀπεριορίστων ὁρίων τοῦ ἰδεώδους. Ἡ ἑστία τῆς αἰθούσης της ἐθέρμαινε τὴν Εὐρώπην ὅλην. Ἡ κ. Στάελ ἦτο ὁ Mirabeau τῆς ὁμιλίας καὶ τῶν γραμμάτων. Δὲν ἐκίνει μόνον εἰς τὰς ἐκ τοῦ προχείρου διαλέξεις της τὸ ζήτημα τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, ἀλλὰ τὴν ἐπανάστασιν τῶν ἀνθρωπίνων πνευμάτων. Ὑπερτάτη καὶ θεία παραφροσύνη κατελάμβανε τοὺς ἀκροατάς της. Ὁ νεώτερος κόσμος δὲν εἶχεν ἴδει ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν σιβυλῶν τὴν ἐνσάρκωσιν τοιούτου ἰσχυροῦ πνεύματος εἰς μορφὴν γυναικός. Ἦτο ἡ σίβυλλα δύο συγχρόνων αἰώνων, τοῦ δεκάτου ὀγδόου καὶ τοῦ δεκάτου ἐνάτου, τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως παρὰ τὴν κοιτίδα της καὶ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως παρὰ τὸν τάφον της.

(Κατὰ τὸν Lamartine)

Η ΜΑΝΝΑ

Πλάγιασα ἐκείνη τὴ νύχτα—φοβερὴ νύχτα τοῦ Δεκέμβρη—μέσα σ' ἕνα ἀνεμόμυλο τοῦ Τρουμπέ. Πλάγιασα μὰ δὲν κοιμήθηκα. Ὁ δρόλαπας ἔξω ἐσάρωνε ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τὸν Κάμπο κι' ἔκανε τοὺς δρόμους ἀδιάβατους. Χίλιες φωνὲς καὶ μύριοι χτύποι ἄλλαζαν στὸ λεφτό. Μόλις ξεθύμαινε τὸ ἀστραπόβροντο ἄρχιζε ὁ στεναγμὸς τοῦ ἀνέμου κι' ἔπειτα τῶν κεραμιδιῶν ὁ θρῆνος καὶ τῶν δέντρων ὁ δαρμός. Καὶ στὸ ἀναμεταξὺ πηδοῦσεν ἔξαφνα αἱματοπήχτρα ἡ φωνὴ τῆς κουκουβάγιας, κ' ἐκείνη διαδέχονταν ἀνάρια-νάρια ἡ κλαγγὴ τῆς καμπάνας. Ἔλεγες πῶς ἡ φύση ὠλόλυζε. Κατὰ τὴ χαραυγὴ ὅμως ἡσύχασαν τὰ πάντα καὶ ὅταν σηκώθηκα ηὗρα τὸ μυλωνᾶ ἔξω στὸν προσηλιακό, κοντὰ στὴ σταχτερὴ γάτα του, νὰ μπαλώνῃ μὲ τρεμουλιαστὰ χέρια ἕνα χιλιοτρυπημένο σακκί.

— Καλὴ νυχτιὰ κι' ἀπόψε ἔ; τοῦ εἶπα μόλις τὸν καλημέρισα.

— Θαρρεῖς πῶς μιὰ γυναῖκα θἄκανε λιγότερο ἂν τῆς ἄρπαζαν τὸ παιδί; μὲ ρώτησ' ἐκεῖνος, κοιτάζοντας περίεργα.

Τὸν κοίταξα κ' ἐγὼ περίεργα, χωρὶς νὰ καταλαβαίνω τί σχέσι ἔχει μιὰ νύχτ' ἀγριεμένη μὲ μιὰ γυναῖκα ποὺ τῆς ἁρπάζουν τὸ παιδί. Μὰ ὁ Γιαννάκης Ξηνταρᾶς ὁ μυλωνᾶς, βρέθηκε πρόθυμος νὰ μοῦ ἀποδείξῃ πῶς ἔχουν σχέσι καὶ στενὴ μάλιστα σχέση καὶ μοῦ διηγήθηκε τὴν ἀκόλουθη ἱστορία:

— Κοίτα δεξιὰ τοὺς βράχους τοῦ Σανταμεριοῦ· κοίτα καὶ ζερβὰ τὸ κάστρο τοῦ Χλιμοῦτσι. Καὶ τὰ δυὸ κάστρα τὰ ἔχουν χρόνους τώρα καὶ καιροὺς δυὸ νεράϊδες ἀδερφάδες.. Μὰ κ' οἱ δυὸ εἶχαν ἀπὸ μιὰ χαρὰ καὶ μιὰ λύπη. Ἐκείνη ποῦ πῆρε τὸ Χλιμοῦτσι χαιρότανε γιατ' ἦταν ὄμορφη καὶ λυπῶταν γιατὶ δὲν εἶχε παιδιά. Ἡ ἄλλη ποῦ πῆρε τὸ Σανταμέρι λυπώτανε γιατ' ἦταν ἄσκημη καὶ χαιρόταν γιατ' εἶχε παιδιά Τὰ παιδιά, βλέπεις, εἶνε ἡ μοναχὴ εὐτυχία στὸ σπίτι. Ὅταν τὰ ἔβλεπε ξαπλωμένα στὴ σάλλα, τὸ ἕνα ἐδῶ νὰ κυλιέται στὸ πάτωμα, τ' ἄλλο ἐκεῖ νὰ πηδᾷ καὶ νὰ γελάῃ χωρὶς καμμιὰν αἰτία, τὸ ἄλλο παρέκει νὰ θέλῃ μὲ τὸ καλάμι νὰ φτάσῃ τὸ Θεό, λησμονοῦσε τὴν ἀσκημιά της κι' ὅλα. Ἂν τηραζότανε καμμιὰ φορὰ στὸν καθρέφτη κ' ἔβλεπε τὸ σύζαρο πρόσωπό της τραβιώτανε πίσω κ' ἔλεγε χαμογελῶντας:

— Τὰ νιάτα μου τἄδωκα στὰ παιδιά μου.

Κι' ἀλήθεια εἶχε πέντε σερνικὰ ὄμορφα σὰν ἀχτῖνες· εἶχε κ' ἕνα κοριτσάκι ἴδια ἡ Πεντάμορφη.

Μὰ ἡ ἄλλη νεράϊδα ποῦ εἶχε τὸ Χλιμοῦτσι τί νὰ εἰπῇ καὶ πῶς νὰ παρηγορηθῇ! Τί κ' ἂν ἦταν γαλανομάτα κι' ὄμορφη; τί κι' ἂν μολογοῦσαν τὰ κάλλη της ὅλοι γύρω; τί κι' ἂν ἔδινε τὸ βιός του γιὰ νὰ τὴν κάμῃ ταῖρι ὁ Ἀράπης τῆς Αὐλακιᾶς; τί κι' ἂν τὰ Ξωτικὰ τοῦ Λίντζη μέσα στὰ ξημερώματα χαλοῦσανε τὸ κόσμο μὲ τὰ ταμπουρλονιάκαρα, τὴν ὀμορφιά της τραγουδῶντας; Ὅταν θυμώτανε καὶ τὸ θυμῶταν κάθε λίγο καὶ λιγάκι ἡ δόλια!—πῶς ἦταν μοναχή, καταμόναχη στὸ κάστρο της· πῶς οἱ αὐλαῖς ὅλες κ' οἱ πόρτες καὶ τὰ δώματα ἔμειναν ἔρημα, βουβά, ἀνατριχίλα τὴν ἔπιανε, κ' ἔπεφτε τοῦ θανατᾶ προύμυτα καὶ ὅλο ἔκλαιε, ἔκλαιε. Γιατὶ τάχα κ' ἐκείνη νὰ μὴν ἔχῃ ἕνα παιδί; γιατί θέ μου, γιατί διάτανε, νὰ μὴν ἔχῃ ἕνα παιδάκι μικρό, παχουλό, ροδοκόκκινο παιδάκι, νὰ κλώθῃ τὰ σγουρά του μαλλιὰ μὲ τὰ δάχτυλά της νὰ δένῃ στὸ λαιμό της τὰ μικρὰ χεράκια του, νὰ γελάῃ μὲ τὸ ἀθῶο του γέλοιο, νὰ παίζ' ἡ γλωτσίτσα του λέγοντας ἀδιάκοπα.

—Μάννα, μαννούλα μου γλυκειά:

Μιὰ μέρα ποῦ πῆγε στὴν ἀδερφή της καὶ ἐγνώρισε τὴν εὐτυχία ποῦ χαρίζουν τὰ παιδιά, κόντεψε νὰ τρελλαθῇ ἀπὸ τὴ θλίψη της.

— Νὰ σοῦ εἰπῶ, καϋμένη· δὲν μοῦ δίνεις κ' ἐμένα ἕνα παιδάκι; τῆς εἶπε μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια.

— Τί τὸ θές;

— Νὰ τὄχω συντροφιά· γένουμε τόσο κακὰ μοναχή μου· ἀρρωσταίνω.

— Οὒ καημένη! δὲ δοξάζῃς τὸ Θεὸ ποῦ σὲ φύλαξ' ἀπὸ δαῦτα!

Ἡ ἄσκημη ἔκανε τάχα πῶς εἶνε βαργομισμένη ἀπὸ τὰ παιδιά· μὰ ἡ καρδιά της ἤξερε ποιὰ ἦταν ἡ ἀλήθεια.

— Πάρε ὅποιο θές· εἶπε τέλος στὴν ἀδελφή της.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

ΕΝ ΘΑΥΜΑ

Διατί, κυρὰ Wegmann, τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ τοῦ ἁγίου στολίζετε πάντοτε μὲ διάφορα φύλλα καὶ ἄνθη, τὸ ἔχετε τόσον ὑψηλά, καὶ φαίνεσθε ὡς νὰ τοῦ φέρετε ἰδιάζοντα σεβασμόν; εἶπε γειτονισσά τις πρὸς τὴν γραῖαν κηπουρὸν Κυρίαν Wegmann, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ὁποίας εἶχεν ὑπάγει διὰ νὰ τῆς παραγγείλῃ μίαν ἀνθοδέσμην.

— Ἔλα νὰ καθήσωμεν ἔξω στὸν κῆπον καὶ θὰ σοῦ εἰπῶ, ἀφοῦ μ' ἐρωτᾷς ἀπήντησεν ἡ καλὴ γραῖα.

«Οἱ γονεῖς μου μὲ ὑπάνδρευσαν εἴκοσι τριῶν χρόνων· μοῦ ἔδωκαν κηπουρόν, ὅπως ἦτο καὶ ὁ πατήρ μου, ἕνα καλότατον ἄνθρωπον. Εἰς τοὺς εἴκοσι πέντε μου χρόνους ἐχήρευσα· εἶχα ἀποκτήσει τὸν υἱόν μου τὸν Ὄθωνα, τὸν ὁποῖον γνωρίζεις, καὶ τὴν Μάρθαν μου. Τὰ ἀνετρέφαμεν, ὁ Θεὸς τὸ ἠξεύρει πῶ:, κ' ἐγὼ καὶ οἱ γονεῖς μου. Ὅποιος μοῦ ἐπρότεινε γάμον, τὸν ἔκαμτα ἐχθρόν».

Τὸ φῶς ὅπου ἐβλέπαμεν ὅλοι ἦτον τὰ δύο παιδιά μου. Ἐμεγάλωσαν, ἐπήγαιναν εἰς τὸ σχολεῖον. Ἀφοῦ ἔμαθαν τὰ γράμματά των, τὰ ὡρισμένα, ὄχι γυμνάσια καὶ μεγάλα μαθήματα, ἡ κόρη μου ἐδιάλεξε τὸ ἐπάγγελμα τῆς σιδηρωτρίας. Ἐξηκολούθησε τότε τὸ σχολεῖον τοῦ σιδηρώματος διά τινα καιρόν.

«Ὁ υἱός μου ἠθέλησε ν' ἀκολουθήσῃ τὸ ἔργον τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ πάππου του. Ἡ κόρη μου ὅταν ἔγινεν εἴκοσι τεσσάρων χρόνων ἐφανέρωσεν ὁ Θεὸς τὴν τύχην της· τὴν ἐνυμφεύσαμεν.

Ἐπέρασαν χρόνοι, ἐσχημάτισεν οἰκογένειαν· τὴν ἔβλεπα κ' ἦτον ἡ χαρά μου. Μὰ ἔλα ὅπου ἔβλεπα τὸν υἱόν μου καὶ μ' ἔκαιε!

— Διατί;

— Διότι δὲν ἠμποροῦσα νὰ τὸν ἀποκαταστήσω! Εἶχεν γίνει τριάντα πέντε χρόνων καὶ ἦτον ἀδύνατον νὰ τὸ κατορθώσω. Ὅπου καὶ ἂν ἐγίνετο λόγος, θὰ ἐτύχαινεν εἰς τὸ τέλος κἄτι τι, ἀπὸ τὸ ἓν μέρος ἢ ἀπὸ τὸ ἄλλο, διελύετο ὁ ἀρραβών, ἐχαλοῦσεν ὅλως διόλου ἡ ὑπόθεσις.

Μίαν ἡμέραν μ' ἐπῆραν τὰ κλάμματα. Ἦτον ἄνοιξις, ὅπως καὶ τώρα καὶ εἴχομεν καὶ ἡμέραν Κυριακήν. Παίρνω τὸν υἱόν μου ὅπως ἤμουν πικραμένη, καὶ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν σταθμόν.

Ποῦ πηγαίνομεν, μητέρα μου! μοῦ λέγει.

Ὡς τῆς θείας μου, εἰς τὸ Oerlikon, τοῦ ἀπήντησα. Ἅμα εἶδα τὴν καϋμένην τὴν θείαν μου, ὅπως ἤμουν ἐξέσπασα στὰ δάκρυα.

»Ἀλλὰ τί νὰ σοῦ εἰπῶ, παιδί μου, θαρρῶ πῶς εἶχα καὶ δίκαιον. Τρίτος ἀρραβὼν ἦτον ὅπου εἶχε διαλυθῆ, ἀφίνω ἄλλας τόσας προτάσεις καὶ λόγους δωσμένους ἀνεπισήμως.

Τί ἔχεις, κόρη κου; τί ἔπαθες; μ' ἐρωτᾷ ἡ καλὴ θεία.

»Τῆς εἶπα πάλιν τὰ νέα μας. Ἦλθε κατὰ τύχην ἐκείνην τὴν ὥραν καὶ μία γειτονισσά της γεροντοτέρα ἀπὸ τὴν θείαν μου· ἤκουσε τὴν διήγησιν.

»Μὴν λυπῆσαι, μοῦ λέγει· ἄκουσε μόνον τί θὰ σοῦ εἰπῶ. Νὰ πάρῃς τὸ ἄναλμα, τοῦ ἁγίου Εὐτυχίου καὶ νὰ τό βάλῃς ἔξω ἀπὸ ἕνα παράθυρον τοῦ σπιτιοῦ σου· πρὶν τελειώσῃ ὁ χρόνος, ἀπὸ τὴν ἡμέραν ὅπου θὰ τοποθετήσῃς τὸ ἄγαλμα τὸ παιδί σου θ' ἀποκατασταθῆ, πολὺ εὐτυχισμένον.

»Ἀλλὰ ποῦ νὰ εὕρω ἐγὼ τοῦτο ποῦ λέγεις; τῆς εἶπα. Ἡμεῖς ἀγάλματα καὶ τέτοια δὲν ἔχομεν.

Ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω ἕνα, μοῦ λέγει ἡ καλὴ γυναῖκα.

»Ἡ γειτόνισσα αὐτὴ τῆς θείας μου, ἦτον ἀπὸ τὸ Canton Wri καὶ εἶχε πολλὰ τέτοια πράγματα, ὅπως τὸ δόγμα των τὰ συνειθίζει. Μοῦ ἔδωκε τέλος τὸ ἀγαλματάκι, τὸ ἐπήραμεν καὶ ἤλθαμεν εἰς τὸ σπίτι μας. Τὸ ἐτοποθετήσαμεν στερεὰ εἰς ἕνα παράθυρον πρὸς τὸ μέρος τοῦ δρόμου.

Ἐπερίμενα, ἐπερίμενα, ἦλθεν ὁ χρόνος τίποτε. Τὴν ἄλλην ἡμέραν σηκώνουμαι τὸ πρωῒ θυμωμένη, ὁ Θεὸς νὰ μοῦ συχωρέσῃ, καὶ πηγαίνω εἰς τὸ παράθυρον. Τί νὰ τὸν ἔχω κι' αὐτὸν νὰ φυλάγῃ ἐδῶ, εἶπα κι' αὐτὸς τίποτε δὲν ἔκαμε· κι' ἐπῆρα μὲ ὁρμὴ τὸ ἄγαλμα εἰς τὸ χέρι. Πῶς μοῦ ἐξεγλύστρισε, κ' ἐγὼ δὲν ἠξεύρω νὰ σοῦ εἰπῶ, καὶ πέφτει κάτω στὸν δρόμον. Προβάλλω τότε ἀπὸ τὸ παράθυρον, νὰ ἰδῶ τί ἔκαμα μὲ τὴν τρέλλαν μου, καὶ βλέπω μίαν κοπέλλαν νὰ στέκεται καὶ νὰ σκουπίζῃ μὲ τὸ μανδύλι της τὸν λαιμόν της, κοντὰ εἰς τὸ αὐτί, ὅπου τῆς τὸ εἶχε ξεγδάρει τὸ ἀγαλματάκι, ὅταν ἔπεσε.

Ἡ κοπέλλα αὐτὴ ἦτον ράπτρια· εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν γειτονιάν μας ὀλίγας ἡμέρας πρῖν τελειώσῃ ὁ χρόνος τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἀγάλματος· τὴν ἔβλεπα ὅπου ἐπερνοῦσεν, ἀλλὰ δὲν τὴν ἐγνώριζα· τὴν ὥραν δὲ ἐκείνην τὴν πρωινὴν ἐπήγαινεν εἰς τὴν ἐργασιαν της.

»Αἴ! φαντάζεσθε τὴν θέσιν μου. Κατέβηκα ἀμέσως κάτω νὰ τῆς ζητήσω συγγνώμην· τὴν ἐπῆρα μέσα εἰς τὸ σπίτι· ἔτρεξα καὶ εἰς τὸν κῆπον, ὅπου εἰργάζετο ὁ υἱός μου, καὶ τοῦ εἶπα ὅ,τι συνέβη. Τὴν περιποιηθήκαμεν ὅπως ἠμπορέσαμεν, καὶ μὲ μεγάλην μου λύπην ἔβλεπα τὸ ξέγδαρμα νὰ ἐξακολουθῇ νὰ αἱματώνῃ. Τὴν ἐφίλησα, ζητοῦσα συγχώρησιν καὶ τῆς προσφέραμεν ἄνθη.

Ἠξεύρεις ποιὰ εἶναι ἡ κοπέλλα ἐκείνη;

Εἶναι ἡ νύμφη μου· ἡ ἀγαπημένη μου Λουΐζα, τὴν ὁποίαν καὶ σὺ γνωρίζεις, καὶ ἡ ὁποία μοῦ ἔκαμε τὰ τρία αὐτὰ λεονταράκια ὅπου βλέπεις ἐδῶ γύρω, καὶ ὅπου ἐφώτισαν τὴν ζωήν μου, τὴν σκοτινιασμένην ὅπως ἦτον ἀπὸ πίκραν.

Θέλεις λοιπὸν νὰ μὴ στολίζω τὸ ἄγαλμα τοῦ ἁγίου μου μὲ ἄνθη καὶ βάϊα;»

Ἐν Ζυρίχῃ

Μαρία Πινέλλη